

обробки документів, які надходять до Книжкової палати, що має таку базу, але вона не використовується. І це при тому, що тільки за допомогою нових інформаційних технологій можливо увійти до програми УБОІМ, значно покращити якісні параметри державної бібліографії щодо її оперативності, повноти відображення документальних потоків і зручності використання всіх форм як традиційних, так і нетрадиційних.

Белике значення для поліпшення державної бібліографії має прийняття закону про обов'язковий примірник України, який передбачав би відповідальність видавничих організацій всіх форм власності за його реалізацію.

В цілому головне завдання державної бібліографії полягає не тільки в тому, щоб відновлювати зруйноване, а й будувати нове в світлі міжнародних вимог.

В. М. Грамма, к. б. н., доц.
(Харків)

ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ У СВІТЛІ НАЦІОНАЛЬНОГО Й ДУХОВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ

Одним з атрибутів неважливості будь-якої держави є національна бібліографія. На жаль, національна бібліографія України як неупереджений літописець духовної пам'яті українського народу - так і не була реалізована за роки радянської влади ні у виданнях Книжкової палати УРСР, ні у виданнях ЦНБ АН України, хоча одним з основних завдань останньої було зібрання у її фондах всього, що "друкувалося будь-коли українською мовою неважливо від змісту і напрямків, видань, видрукованих різними мовами про історію українського народу, його мову, фольклор, мистецтво, побут тощо.

Отже, в позиції сьогодення варто розглянути основні шляхи розвитку українознавчої бібліографії, що за часів УНР були започатковані на сторінках першого бібліографічного часопису "Книгарь", який, за словами видатного книгознавця й бібліографа Ю. Меженка, був, безсумнівно, в історії української книги органом величезного значення". Його редакторами були В. Королів-Старий, а в 1918 р. - М. Зеров. Часопис мав 9 постійних розділів. У 31 номері (вересень 1917 - березень 1920 р.) знайшли відображення близько

1700 книг, що надійшли до редакції.

Будучи літописом українського письменства, він неупереджено відтворював дух свого часу. Так, у статті С. Єфремова "Заради істини", присвяченій пам'яті видатного економіста М. Туган-Барановського, відзначалися суперечності між словами й діями В. Леніна щодо України. У "Книгарі" була надрукована рецензія на книгу С. Єфремова "Під обухом більшовиків", в якій викривалась злочинна діяльність генерала Муравйова після захоплення більшовиками Києва у січні 1918 р.

У часописі друкувалися критичні розвідки діячів української культури на твори М. Грушевського, В. Винниченка, А. Кашенка, О. Олеса, І. Огієнка, І. Крип'якевича, О. Пчілки, М. Драгоманова, П. Куліша та інших, так званих, українських буржуазних націоналістів, багато з яких пізніше було зараховано до "ворогів народу". Ясна річ, що після приходу більшовиків до влади випуск "Книгаря" припинено, а випущені раніше номери відправлено до спецхову.

Після закриття "Книгаря" реєстр видань з українознавства поступово продовжив журнал "Україна", який відновився з 1924 р. за редакцією академіка М. С. Грушевського й незабаром став одним із основних джерел бібліографічної інформації з українознавства. Враховуючи ту обставину, що жодна державна установа на той час не брала на облік всього, що з'являлося у сфері українознавства, редакція у 1928 р. відкрила новий розділ "Бібліографічний реєстр з українознавства", залучивши до цієї справи колег із-за кордону, співробітників Львівського наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка на чолі з І. Крип'якевичем. Лише два випуски "Реєстру..." за I-е і 2-е півріччя 1928 р. побачили світ, де враховано близько 4000 документів. Причина припинення виходу цього покажчика названа у примітці до "Реєстру..." останнього випуску (1929, кн. 37, с. 92): "До складання біжучої бібліографії українознавства тепер береться Всенародна Вібліотека України, тому "Україна" не буде вести його далі". Але й ця справа так і не була реалізованою, бо невдовзі розпочалося тотальне нищення української національної культури, започатковане сумнозвісним сфальсифікованим процесом СВУ.

І лише в останні роки після утворення Української незалежної держави, коли почали з'являтися перші паростки культурного й духовного відродження, різко зріс попит на українську книгу. Збільшився обсяг виданої української літератури, позбавленої цензурних

утисків як в Україні, так і у діаспорі. На жаль, спостерігається різка суперечність між випуском українських видань та відсутністю їх обліку й інформування про них. Книжкова палата України, на яку покладалися далекосяжні надії щодо розвитку національної бібліографії, перебуває нині в занедбаному стані. Необхідно створити систему бібліографічних покажчиків цієї установи, у тому складі й видань з українознавства, щоб національна бібліографія стала справжнім атрибутом незалежності Української держави.

О. П. Довгопола, к. с. - г. н., проф.
(Київ)

ПРО СТАНДАРТИЗАЦІЮ БІБЛІОГРАФІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Урядом України визначені правові та економічні основи системи стандартизації і встановлені організаційні форми її функціонування на території держави.

Отже, в Україні будуть діяти власні нормативні документи із стандартизації, які поступово замінять документи Державного комітету стандартів Ради Міністрів колишнього СРСР, у тім числі й ті, що діють в галузі документальних комунікацій, і, зокрема, регламентують бібліографічну діяльність і термінологію. Це обумовлює невідкладну необхідність професійного обговорення організаційних, теоретичних, методичних і мовних проблем стандартизації. Адже розроблена термінологія стане обов'язковою до виконання в нормативній документації усіх видів, довідковій та навчальній літературі.

Організаційні проблеми. Державний комітет України по стандартизації, метрології і сертифікації організує й координує роботи із стандартизації, а "порядок розроблення, затвердження та використання цих стандартів установлюється органом, до сфери управління якого входять підприємства, установи й організації". Для організації, зайнятих бібліографічною діяльністю, таким відомством вважаю Міністерство культури України. Але оскільки вона щільно пов'язана в інформаційною діяльністю, а бібліографічна інформація є частиною соціальної та науково-технічної інформації, то бібліографічні стандарти необхідно узгоджувати з системою стандартів в НТІ.

Н590735

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ім. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
В СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ
КОНТЕКСТІ

Міжнародна наукова конференція

Київ. 12 -- 15 жовтня 1993 р.

Частина -- II

КИЇВ
1993

З М І С Т

Симпозіум:
"ІНФОРМАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ
НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ"

Слободяник М. С. Наукова бібліотека: побудова інформаційно-функціональної моделі.....	3
Dr. Colole Moor. Current University library issues in Canada.....	4
Гендина Н. И. Теоретические основы библиотечной технологии.....	5
Соболева Е. В. Возможные пути взаимодействия академических библиотек в современных условиях.....	7
Коцере В., д-р Карнитис Э. Академическая библиотека: основные направления деятельности.....	9
Dr. Ilona Slavinski. International Relations of Austrian Libraries.....	11
Мотульский Р. С. Библиотечное дело как система.....	12
Соколов А. В. Библиотечно-библиографические классификации в культурно-историческом контексте.....	14
Шлыкова О. В. Динамика функций библиотеки в современной социокультурной ситуации.....	15
Акилина М. И. Анализ функций библиотеки.....	17
Данченко Т. Н. Информационная деятельность как сущностная функция научной библиотеки.....	18
Жданова Т. А. Информационная функция современной научной библиотеки.....	20
Захарова Н. В. Концепція культурно-інформаційної діяльності наукової бібліотеки.....	21
Пилипенко Т. І. Функції дитячої бібліотеки в соціокультурному контексті.....	22
Добко Т. В. Бібліотеки і національно-культурне відродження.....	24
Беляев О. И., Пилипенко Т. И. Роль библиотек у духовному відродженні національних меншин в Україні.....	25

Горбаченко Т. Г. Проблеми створення фонду книжкових колекцій у науковій бібліотеці Університету "Киево-Могилянська академія".....	137
Голобуцький П. В., Жлудько Е. М. Міждержавні і внутрішні правові аспекти відновлення книжкових фондів.....	139
Кіржаєв С. М. Сторінки "білої книги" втрат.....	140
Ильина О. Н. О некоторых методических требованиях к описаниям библиотек писателей.....	142
Колосовська О. М. До питання формування і організації фондів рідкісної книги у ЛНБ.....	143
Шульгіна В. Д., Свистельникова Т. Ю. Можливості використання нотного фонду ЦНБ ім. В. І. Вернадського в музичному просвітництві.....	145

Секція:

**"БІБЛІОГРАФІЧНІ СИСТЕМИ І БІБЛІОГРАФІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ:
ТРАДИЦІЇ ТА ІНОВАЦІЇ"**

Омельчук В. Ю. Інститут української книги ЦНБ ім. В. І. Вернадського АН України: традиції, сучасні проблеми.....	147
Клапик В. Т. Признаки национальной библиографии	149
Дашкевич Я. Р. Проблеми підготовки репертуару української книги 1798-1917 рр.	151
Низовий М. А. Актуальні проблеми розвитку державної бібліографії і статистики друку України	151
Вовченко І. О. Сучасні проблеми державної бібліографії в Україні	153
Грамма В. М. До історії українознавчої бібліографії у світлі національного й духовного відродження України	155
Довгопола О. П. Про стандартизацію бібліографічної термінології в Україні	157
Мартынова Е. В., Сбитнева Г. Н. Информационная культура в системе непрерывного образования	159
Михлина И. И. О функциях краеведческого каталога	161
Богданова В. П. Краєзнавчий фонд інформаційних ресурсів України	163